

ÁRRAN

Julevsáme guovdásj
Lulesamisk senter

Domstoladministrasjonen
26.09.2024

Harrieth Aira,
Seniorrådgiver/fagleder
samlingsforvaltning
Árran Julevsáme guovdásj

(Lule)samenes relasjonar til sine landskap

«MAKING KNOWLEDGES VISIBLE: RELATIONAL GATHERING PRACTICES AND THEIR LINGUISTIC AND NARRATIVE EXPRESSIONS IN COASTAL SÁPMI»

Publikasjoner:

Mijá duobddága: Sankingspraksiser i samiske kystområder – relasjoner, verdier og bærekraft. Tidsskrift for samfunnsforskning: nr. 1-2024:

<https://www.idunn.no/doi/10.18261/tfs.65.1.3>

Multebærsanking – samisk tradisjonell kunnskap, identitet og kultur.

Bårjås 2020/2021. Báhkko, Árran.

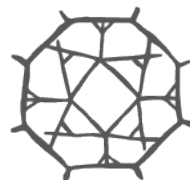
Duobddága – sijda ja sámavuoda friddjasaje: Sámi diedelaš áigecála/Samisk vitenskapelig tidsskrift:

<https://septentrio.uit.no/index.php/SDA/article/view/7035>

Seminar "Mijá duobddága" – seminar om kystsamiske landskap i Bodø 23. -24. oktober:

Info se Árrans nettside: <https://arran.no/aktuelt/?Article=4149>

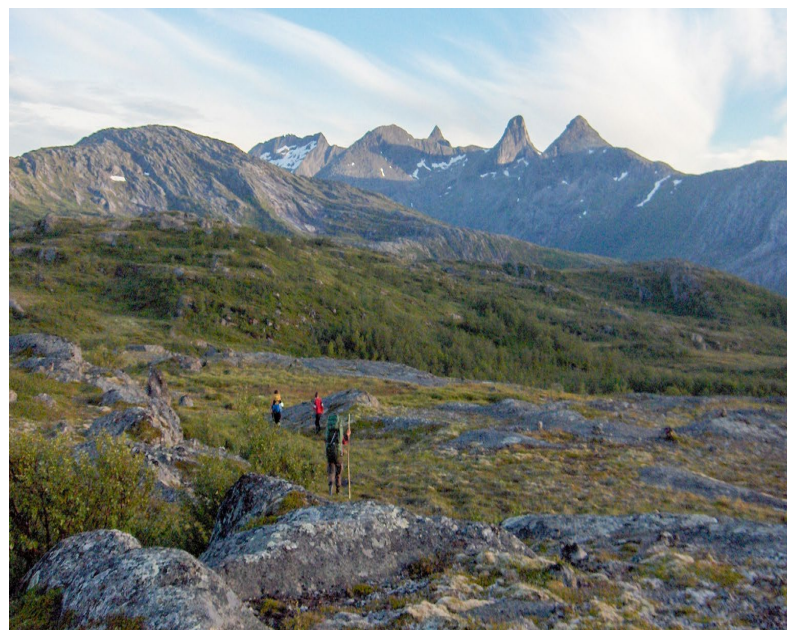

«Mijá duobddága – mijá sijda!» «Våre landskap – våre hjem!»

*Dáha li ham muv duobddága ja
mån dåbdáv da gulluji munji, ja
mån avta láhkáj mån dagu
gulluv dan várráj.*

*Dat la nåv luondulasj, ja mån
nåv hávsskudaláv
gå mån lav dåppe.*

(Elli giehttu)

*Dette er mine områder, og jeg
føler at de tilhører meg, og på
en måte er det som om jeg
tilhører fjellet.*

*Det er så naturlig, og trives
virkelig når jeg er der.*

(Elli forteller, min oversetting)

“When summer comes, a mountain fever grips the people, old and young...” (Homme & Aubert 1970)

Fuolkij sijda

*Muv áhkko, áddjá, ieddne, áhttje, da li
vádtsám jur dajt sæmmi luottajt dagu mán.*

*Ja mán váttšáv aj gánná ieddne ja áhttje libá
bagádam, ja mán tjuovov dajt bagádusájt.*

(Elli giehttu)

*Min bestemor, bestefar, mor, far, har gått de
same sporene som jeg.*

*Og jeg går der mor og far har lært meg. Og jeg
følger deres anvisninger.*

(Elli forteller, min oversetting)

Slektenes hjem

*... Man kom heim te moltebærtia og plukka
sånn at det va ei slektsmessig samhold at
man hadde den der arenaen.*

(Sunná forteller)

*... Også minnes man, her leiret vi, der bålet vi,
der fisket vi, der plukket vi moltebær, der traff
vi dem og dem, altså det er jo nærmest som
en eneste stor minnebok. ...*

*Og følelsene, pappa er fremdeles med, min
gutt er der, og hvor mange generasjoner
bakover har de egentlig brukt det her
området, sikkert så lenge menneskene har
eksistert på Nordkalotten.*

(levár forteller)

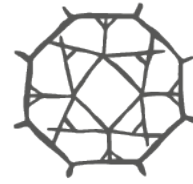

Sámevuoda friddjasaje

Guovdásjbájkijn	Sámij duobddágijn
Dárogiella	Sámegiella
Láttij giella ja kultuvrra – leneplågo kultuvrra	Julevsámij giella ja kultuvrra – leneplågo kultuvrra
Moattekultuvralasj árggabiejvve	Sámekultuvralasj árggabiejvve
Sáme unneplågon – hiebadahkem ieneplågo sebrudahkaj	Sáme ieneplågon – ælla hiebadahkemdárbo

Samiske frisoner

Tettstedene	Samiske områder
Norsk dominant	Lulesamisk dominant
Norsk kultur og levemåte – Majoritetskultur	Lulesamisk kultur og levemåte – Majoritetskultur
Flerkulturell hverdag	Enkulturell samisk hverdag
Samene i minoritet – tilpasning til majoritetssamfunnet	Samene i majoritet – ingen behov for tilpasning

Gijtto! Takk for meg!

